

Byla C-37/24**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2024 m. sausio 19 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Curtea de Apel București (Rumunija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. gegužės 23 d.

Ieškovė ir apeliantė:

Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR)

Atsakovė ir apeliantė:

DADA Music ir SRL

Istojusi į bylą šalis pirmojoje instancijoje ir kita apeliacinio proceso šalis:

Asociația Radiourilor Locale și Regionale (ARLR)

Pagrindinės bylos dalykas

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas) pateiktas apeliacinis skundas dėl *Tribunalul București* (Bukarešto apygardos teismas) sprendimo iš dalies atmesti ieškinį, kuriuo buvo prašoma priteisti tam tikrą nesumokėtą atlyginimą, nagrinėjant *Uniunea Producătorilor de Fonograme din România* (Rumunijos fonogramų gamintojų asociacija; toliau – UPFR) ir *SC DADA Music SRL* (toliau – *DADA Music SRL*) ginčą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Remiantis SESV 267 straipsniu prašoma išaiškinti 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės

srityje (toliau – Direktyva 2006/115/EB) 8 straipsnio 2 dalį ir 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo ir daugiateritorijų licencijų naudoti muzikos kūriniai internete teikimo vidaus rinkoje (toliau – Direktyva 2014/26) 16 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, siejamų su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 ir 52 straipsniais.

Prejudiciniai klausimai

Ar Direktyvos 2006/115/EB 8 straipsnio 2 dalis ir Direktyvos 2014/26/ES 16 straipsnio 2 dalies antra pastraipa, siejamos su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 ir 52 straipsniais, turi būti aiškinamos taip:

1. pagal šias nuostatas draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriais neužtikrinamas kolektyvinio administravimo organizacijų atstovaujamų teisių turėtojų (fonogramų gamintojų) minimalus (fiksotas) teisingas atlyginimas, nepriklausantis nuo transliuojančiųjų organizacijų gautų pajamų ar patirtų išlaidų?
2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, [ar pagal minėtas nuostatas] draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriais nedelsiant panaikinami minimalūs (fiksuoti) atlyginimai, nustatyti pagal metodiką, dėl kurios kolektyvinio administravimo organizacija ir naudotojai iš anksto susitarė, nekeičiant atlyginimo apskaičiavimo kriterijų ir nenumatant maksimalaus termino deryboms dėl naujų susitarimų (metodikos) teisingam atlyginimui apskaičiuoti?
3. Jei į pirmuosius du klausimus būtų atsakyta neigiamai, ar nacionalinis teismas turi teisę ir, jei taip, privalo patikrinti, ar procentiniai atlyginimai, apskaičiuoti pagal transliuojančiųjų organizacijų deklaruotas faktines pajamas, yra teisingi ir pagrįsti, pirma, teisių turėtojams ir, antra, naudotojams, ar, priešingai, yra akivaizdžiai juokingi maži arba, nelygu atvejis, akivaizdžiai per dideli, ir kokiais kriterijais galima remtis atliekant tokį vertinimą?
4. Jei į trečiąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar, nustatęs, kad pagal naujais nacionalinės teisės aktais pakeistą metodiką mokėtinas atlyginimas yra juokingai mažas, nacionalinis teismas turi teisę ir (arba) pareigą vietoj deklaruotų pajamų kriterijaus taikyti alternatyvius kriterijus – pavyzdžiui, nustatyti atlyginimą remiantis transliuotojų patiriamomis transliavimo veiklos išlaidomis, panašių transliuotojų mokamu atlyginimu ar kitais panašiais kriterijais – siekiant užtikrinti, kad teisių turėtojai gautų tinkamą atlyginimą, nepažeidžiant naudotojų teisėtų interesų, t. y. kad atlyginimas transliuojančioms organizacijoms nebūtų nei juokingai mažas, nei per didelis?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos ir Sąjungos jurisprudencija

2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje 8 straipsnio 2 dalis

2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo ir daugiateritorių licencijų naudoti muzikos kūrinius internete teikimo vidaus rinkoje 16 straipsnio 1 dalies antra pastraipa

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 ir 52 straipsniai

1991 m. lapkričio 19 d. Sprendimas *Francovich ir Bonifaci / Italija*, sujungtos bylos C-6/90 ir C-9/90, EU:C:1991:428; 2004 m. spalio 5 d. Sprendimas *Pfeiffer ir kt.*, sujungtos bylos C-397/01–C-403/01, EU:C:2004:584; 2022 m. sausio 18 d. Sprendimas *Thelen Technopark Berlin*, C-261/20, EU:C:2022:33

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Legea Nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (Įstatymas Nr. 8/1996 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių; pakartotinai paskelbtas 2018 m. birželio 14 d. *Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 489; toliau – Įstatymas Nr. 8/1996) 112, 145, 164 ir 166 straipsniai

112 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad atlikėjai ir fonogramų gamintojai turi teisę į teisingą atlyginimą už tiesioginį ar netiesioginį komerciniais tikslais išleistų fonogramų naudojimą arba jų atgaminimą transliavimui ar kitokiam viešam paskelbimui, o 2 dalyje – kad šio atlyginimo dydis nustatomas taikant metodus, atitinkančius 163–165 straipsniuose nustatytą tvarką.

145 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose nustatyta, kad kolektyvinis administravimas yra privalomas įgyvendinant teisę transliuoti muzikos kūrinius ir teisę į vieningą teisingą atlyginimą.

Įstatymo Nr. 8/1996 164 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti pagrindiniai kriterijai, į kuriuos reikia atsižvelgti derantis dėl metodikos, o 2 ir 3 dalyse numatyta:

„2. Vykstant deryboms kolektyvinio administravimo organizacijos gali iš tos pačios kategorijos naudotojų reikalauti arba fiksuoto atlyginimo, arba atlyginimo, išreikšto procentine dalimi nuo kiekvieno naudotojo pajamų, gautų vykdant veiklą, kurioje naudojamas repertuaras, arba, jei pajamų nėra, dėl naudojimo atsiradusių išlaidų. Už transliavimo veiklą kolektyvinio administravimo organizacijos gali reikalauti tik procentinio atlyginimo, kuris būtų diferencijuotas tiesiogiai proporcingai atsižvelgiant į tai, kiek kiekvienas naudotojas – transliuojančioji organizacija – naudoja kolektyviai administruojamą repertuarą vykdydamas šią veiklą.

3. 2 dalyje nurodytas atlyginimas turi būti pagrįstas atsižvelgiant į atitinkamų teisių naudojimo ekonominę vertę ir apimtį, kūrybinių bei kitų saugomų objektų pobūdį ir naudojimo sritį, taip pat kolektyvinio administravimo organizacijos teikiamos paslaugos ekonominę vertę. Kolektyvinio administravimo organizacijos ir naudotojai turi pagrįsti tokio atlyginimo apskaičiavimo metodą.“

Įstatymo Nr. 8/1996 166 straipsnyje numatyta:

„1. 163 straipsnio 3 dalies b ir c punktuose nurodytos kolektyvinio administravimo organizacijos, naudotojai ar naudotojų asociacijos naują prašymą pradėti derybų dėl tarifų ir metodikos procedūras gali pateikti tik praėjus trejiems metams nuo jų galutinio paskelbimo *Monitorul Oficial al României*, I dalis, dienos.

2. 114 straipsnio 4 dalyje numatytų derybų atveju bet kuri iš [suinteresuotų] šalių gali pateikti naują prašymą pradėti derybų dėl metodikos procedūras tik praėjus trejiems metams nuo jų galutinio paskelbimo *Monitorul Oficial al României*, I dalis, dienos.

3. Kol nepaskelbta nauja metodika, galioja ankstesnė metodika.“

Metodologia privind remunerația datorată artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme pentru radiodifuzarea fonogramelor publicate în scop comercial ori a reproducerilor acestora de către organismele de radiodifuziune (Metodika dėl mokėtino atlyginimo atlikėjams ir fonogramų gamintojams už komerciniais tikslais išleistų fonogramų transliavimą arba transliuojančiųjų organizacijų atliekamą fonogramų atgaminimą), kurios galutinė redakcija patvirtinta *Decizia civilă Nr. 153A/12 mai 2011 a Curții de Apel București, Secția a IX-a civilă și pentru cauze de proprietate intelectuală* (2011 m. kovo 12 d. Bukarešto apeliacinio teismo (IX skyrius – civilinės ir intelektinės nuosavybės bylos) sprendimas Nr. 153A), remiantis *Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA)* (Rumunijos autorių teisių tarnyba; toliau – ORDA) sprendimu Nr. 216/2011, (toliau – Atlyginimo metodika) numatyta:

„4. Transliuojančiosios organizacijos, pagal šią metodiką vadinamos naudotojais, privalo kas ketvirtį kolektyvinio administravimo organizacijoms, kurias ORDA paskyrė atlikėjų ir fonogramų gamintojų atlyginimo rinkėjais, mokėti atlyginimą už turtines teises, susijusias su atlikėjų ir fonogramų gamintojų komercinių fonogramų ar jų kopijų naudojimu; atlyginimas nustatomas taikant toliau pateiktoje lentelėje nurodytą procentinę dalį Metodikos 5 punkte numatytam apskaičiavimo pagrindui už kiekvieną turimą radijo transliuotoją.

Komercinių fonogramų naudojimo apimtis programose	Atlikėjai ir fonogramų gamintojai
Iki 35 % imtinai	1,8 %

Daugiau kaip 35 %, iki 65 %	
įskaitant	2,4 %
Daugiau kaip 65 %	3 %

Transliuojančiosios organizacijos privalo kas ketvirtį kolektyvinio administravimo organizacijoms, kurias ORDA paskyrė atlikėjų ir fonogramų gamintojų atlyginimo rinkėjais, sumokėti atlyginimą už turtines teises, susijusias su komerciniais tikslais išleistų fonogramų ar jų kopijų naudojimu; atlyginimas apskaičiuojamas taikant procentinę dalį (3 %) nuo visų mėnesinių bendrųjų pajamų, gautų iš transliavimo veiklos, jei fonogramos naudojamos 100 % viso programų transliavimo laiko. Trumpesnio naudojimo atveju procentinė dalis (3 %) mažinama tiesiogiai proporcingai fonogramų naudojimo apimčiai, palyginti su visu programų transliavimo laiku. <...>

5. Apskaičiavimo pagrindą, kuriam taikomi 3 dalyje nurodytos procentinės dalys, sudaro visos mėnesinės bendrosios pajamos, atėmus pridėtinės vertės mokestį, kurias naudotojai gauna iš transliavimo veiklos, įskaitant, pavyzdžiui, bet neapsiribojant, pajamas iš reklamos, mainų, prenumeratos, skelbimų ir informacijos, padidinto tarifo telefono skambučių ir SMS žinučių, rėmimo, radijo ir televizijos konkursų ir žaidimų, transliavimo vietos nuomos, kitų finansinių įnašų, priėmimo licencijų, pajamas iš užsakomųjų transliacijų, pajamas iš asociacijų ar kitos su transliavimu susijusios veiklos. Į apskaičiavimo pagrindą taip pat įtraukiamos trečiųjų šalių bendrovių, visų pirma gamybos ir reklamos bendrovių, pajamos, jeigu jos gaunamos už naudotojo transliavimo veiklą, susijusią su komerciniais tikslais išleista (-omis) ir transliuojama (-omis) fonograma (-omis), ir jeigu tai yra nesąžiningas perdavimas, prieštaraujantis atitinkamam sektoriui būdingai sąžiningai komercinei praktikai. Jeigu pajamų negaunama, apskaičiavimo pagrindą sudaro visos naudotojo patirtos išlaidos, susijusios su transliavimo veikla (pavyzdžiui, personalo išlaidos, išlaidos už trečiųjų šalių suteiktas paslaugas, bet kokio pobūdžio pirkimai ir t. t.) per ketvirtį, už kurį mokėtinas atlyginimas.

6. Sumos, gautos apskaičiavimo pagrindui pritaikius procentines dalis, negali būti mažesnės ekvivalentas Rumunijos lėjomis (RON), apskaičiuotas pagal BNR (Rumunijos nacionalinis bankas) kursą mokėjimo termino dieną, lygus 500 EUR per ketvirtį, kaip minimalus atlyginimas, kurį naudotojai moka atitinkamai už kiekvieną turimą vietos radijo transliuotoją, ir 1 000 EUR per ketvirtį, kaip minimalus atlyginimas, kurį naudotojai moka už kiekvieną turimą nacionalinį radijo transliuotoją.“

Legea nr. 74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (Įstatymas Nr. 74/2018, kuriuo iš dalies keičiamas ir papildomas Įstatymas Nr. 8/1996 dėl autorių teisių ir gretutinių

teisių), paskelbto 2018 m. kovo 27 d. *Monitor Oficial al României*, I dalis, Nr. 268 (toliau – Įstatymas Nr. 74/2018), II straipsnis

„II straipsnis

2. Įstatymo Nr. 8/1996 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių su pakeitimais ir papildymais 131 straipsnyje numatyta metodika galioja iki laikotarpio, kuriam ji buvo priimta, pabaigos.

3. Pagal [Įstatymo Nr. 8/1996] 131 ir 131¹ straipsnius parengtos metodikos nuostatos, kuriose įtvirtintos nuostatos dėl fiksuotų arba minimalių sumų ir (arba) atlyginimų, taikytinų transliavimo atveju, prieštaraujančios 131¹ straipsnio 2 dalies nuostatoms, iš dalies pakeistoms šiuo įstatymu, nebetaikomos nuo tos dienos, kai nuo šio įstatymo paskelbimo *Monitorul Oficial al României*, I dalis, praeina 90 dienų laikotarpis.“

Trumpas faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos aprašymas

- 1 2011 m. spalio 20 d. UPFR, kaip fonogramų gamintojų gretutinių teisių kolektyvinio administravimo organizacija, ir *DADA Music SRL*, vietos radijo stoties operatorius, sudarė sutartį dėl neišimtinės licencijos transliuoti komercines fonogramas. Šios licencijos pagrindu *DADA Music SRL* įgijo teisę transliuoti (viešai skelbti) fonogramas per savo radijo stotį ir prisiėmė su tuo susijusią pareigą mokėti teisingą atlyginimą. Licencijoje buvo nustatyta, kad, atsižvelgiant į fonogramų naudojimo radijo programose apimtį, *DADA Music SRL* turi mokėti procentinį atlyginimą, apskaičiuotą atsižvelgiant į visas gautas pajamas, o negavus pajamų – atsižvelgiant į visas dėl transliavimo veiklos patirtas išlaidas. Taip pat buvo numatyta, kad taip apskaičiuotos procentinės sumos negali būti mažesnės nei 250 EUR ir 500 EUR per ketvirtį dydžio ekvivalentas RON, apskaičiuotas pagal BNR kursą mokėjimo termino dieną, kaip minimalus atlyginimas, kurį naudotojai moka atitinkamai už kiekvieną turimą vietos radijo transliuotoją ir už kiekvieną turimą nacionalinį radijo transliuotoją.
- 2 Įsigaliojus Įstatymui Nr. 74/2018, *DADA Music SRL* atsisakė toliau mokėti minimalų fiksuotą atlyginimą, nes laikėsi nuomonės, kad šis įstatymas taikomas nedelsiant ir dėl to ji turėjo mokėti atlyginimą, atsižvelgdama tik į faktiškai gautas pajamas. Už laikotarpį nuo 2018 m. liepos 1 d. iki 2019 m. birželio 30 d. *Dada Music SRL* sumokėjo apie 1 000 RON dydžio atlyginimą, apskaičiuotą pagal procentinę dalį. UPFR išrašė sąskaitą faktūrą ir vėliau teisme pareikalavo sumokėti pagal Atlyginimo metodiką mokėtiną minimalų atlyginimą.
- 3 2019 m. birželio 24 d. UPFR pateikė ieškinį *Tribunalul București* (Bukarešto apygardos teismas), jame prašė įpareigoti *DADA Music SRL* sumokėti pagal Atlyginimo metodiką mokėtiną minimalų atlyginimą. Iš esmės UPFR manė, kad šis minimalus atlyginimas taikytinas iki naujos metodikos priėmimo dienos. *DADA Music SRL* prašė atmesti ieškinį kaip nepagrįstą.

- 4 *Tribunalul București* patenkino *Asociația Radiourilor Locale și Regionale* (Vietinių ir regioninių radijo transliuotojų asociacija; toliau – ARLR) prašymą leisti įstoti į bylą; ji pažymėjo, kad ankstesniame transliuotojų įstatyme nustatytas minimalus atlyginimas yra didelis, ypač vietinėms mažoms radijo stotims. ARLR nuo pat pradžių pasisakė už minimalaus fiksuoto atlyginimo panaikinimą, teigdama, kad jo nustatymas prieštarauja Direktyvos 2014/26 16 straipsnio 2 daliai, pagal kurią teisės į atlyginimą turi būti pagrįstos atsižvelgiant į ekonominę tokių teisių naudojimo vertę.
- 5 Po buhalterinės ekspertizės, atliktos nagrinėjant bylą *Tribunalul București*, nustatyta, kad atlyginimų skirtumai sudaro 16,13 RON (įskaitant PVM) ir 70,68 RON delspinigių tuo atveju, kai netaikomas minimalus atlyginimas, ir 14 707,51 RON (įskaitant PVM) ir 8 019,56 RON delspinigių tuo atveju, kai taikomas minimalaus fiksuoto atlyginimo taisyklės.
- 6 2022 m. sausio 28 d. sprendimu *Tribunalul București* nusprendė, kad procentinis atlyginimas buvo taikytinas ir kad minimalus fiksuotas atlyginimas nagrinėjamu laikotarpiu nebegaliojo. Todėl tas teismas iš dalies patenkino ieškinį ir įpareigojo *DADA Music SRL* sumokėti UPFR 16,13 RON (įskaitant PVM) sumą ir 70,68 RON delspinigių. *Tribunalul București* iš esmės pripažino taikytina Įstatymo Nr. 8/1996 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių 164 straipsnio 2 dalį ir Įstatymo Nr. 74/2018 II straipsnį.
- 7 Dėl šio sprendimo UPFR pateikė apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, jame nurodė, kad Įstatymo Nr. 74/2018 II straipsnio nuostatos taikomos tik derantis dėl naujos metodikos, o kol kas tebegalioja Atlyginimo metodikos nuostatos.
- 8 Svarbu pažymėti, kad 2020 m. sausio 7 d. *Oficiul Român pentru Drepturile de Autor* (ORDA) (Rumunijos autorių teisių tarnyba) pritaikius administracines priemones UPFR, *DADA Music SRL* sudarė naują licencinę sutartį su UPFR (ji vis dėlto nėra susijusi su byloje nagrinėjamu laikotarpiu), kurioje minimalus fiksuotas atlyginimas nebeminimas, o nurodomos tik procentinės dalys.
- 9 Iš esmės dėl nepakankamų radijo transliuotojų gaunamų (atitinkamai deklaruotų) pajamų UPFR dažnai prašydavo ir reikalavo, kad radijo transliuotojai mokėtų Atlyginimo metodikoje numatytą minimalų atlyginimą. ORDA priėmė sprendimą, kuriuo įpareigojo UPFR nutraukti minimalaus fiksuoto atlyginimo surinkimą. UPFR apskundė šį sprendimą administraciniam teismui. 2022 m. gegužės 6 d. *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Aukščiausiasis Kasacinis ir Teisingumo Teismas) atmetė šį administracinį skundą ir patvirtino tokį patį Įstatymo Nr. 74/2018 II straipsnio nuostatų aiškinimą, kuriuo rėmėsi *DADA Music SRL* ir kuriam skundžiamame sprendime pritarė *Tribunalul București*. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, kad šis sprendimas gali būti svarbus pagrindinėje byloje, nes turi *res judicata* galią UPFR, todėl administraciniuose teisiniuose santykiuose su ORDA UPFR privalo nutraukti minimalaus fiksuoto atlyginimo surinkimą.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 10 UPFR iš esmės teigė, jog Įstatymo Nr. 74/2018 II straipsnio kaip nedelsiant taikytino pagrindinėje byloje aiškinimas prieštarauja Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 daliai ir Direktyvos 2014/26 16 straipsnio 2 daliai. UPFR nuomone, pagal direktyvas 2006/11[5]/EB ir 2014/26/ES, taip pat Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos sutarties dėl atlikimų ir fonogramų 15 straipsnį neatmetama galimybė nustatyti minimalų fiksuotą atlyginimą ir draudžiama nacionalinės teisės aktų leidėjui kištis į galiojančios metodikos, numatančios tokį minimalų atlyginimą, įgyvendinimą.
- 11 *DADA Music SRL* mano, kad pagal Įstatymo Nr. 74/2018 II straipsnį minimalus atlyginimas, mokėtinas kolektyvinio administravimo organizacijoms, nebetaikomas ir kad šis straipsnis taikomas nedelsiant, todėl ji turi mokėti tik pagal procentinę dalį apskaičiuotą atlyginimą.

Trumpas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 12 Nagrinėjant kai kurias ankstesnes bylas nacionalinėje jurisprudencijoje atsirado skirtingų aiškinimų, susijusių su sąvokos „vietos radijo transliuotojas“ (*post radio local*) reikšme. Tose bylose UPFR palaikė poziciją, kad kiekviena vietos radijo stotis (*emittor local*) prilygsta atskiram vietos radijo transliuotojui, argumentuodama tuo, kad dėl tokių vietos radijo stočių transliuotojo programos tampa prieinamos naujai auditorijai. Kitas argumentas buvo grindžiamas tuo, kad kartais vietos lygmeniu transliuojama reklama skiriasi. Praktikoje dėl tokių argumentų, kuriems kartais pritarė nacionaliniai teismai, būdavo nustatomi dideli minimalūs atlyginimai, o tai vietos radijo transliuotojams, kurių apyvarta dažnai būna nedidelė, būdavo pernelyg didelė našta. Dėl nurodytų aplinkybių Įstatymas Nr. 8/1996 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių buvo iš dalies pakeistas Įstatymo Nr. 74/2018 II straipsniu.
- 13 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Įstatymo Nr. 74/2018 II straipsnį reikia aiškinti taip: Atlyginimo metodikos 6 punkto nuostatos nustojo galioti suėjus šiame straipsnyje numatytam terminui, todėl už byloje nagrinėjamą laikotarpį *DADA Music SRL* neturėjo mokėti minimalaus atlyginimo, o tik atlyginimą nuo faktiškai gautų pajamų.
- 14 *Curtea de Apel* teigimu, akivaizdu ir neginčijama, kad pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2014/26 16 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą nedraudžiama nustatyti minimalaus fiksuoto atlyginimo, jeigu jis nėra pernelyg didelis naudotojams (transliuotojams) ir jų neapsunkina. Iš esmės Atlyginimo metodikoje nustatytas minimalus atlyginimas atitiko Sąjungos teisės aktuose nustatytus reikalavimus.
- 15 Dėl pirmojo Teisingumo Teismui pateikto prejudicinio klausimo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, jog Sąjungos teisės nuostatose, kurias prašoma išaiškinti, nurodyta, kad fonogramų gamintojams mokėtinas

atlyginimas turi būti tinkamas ir pagrįstas. Tačiau šiomis direktyvomis nacionalinės teisės aktų leidėjui paliekama teisė numatyti mechanizmus, kuriais būtų sukonkretinamas toks tinkamas atlyginimas. Šiuo požiūriu atitinkamose nuostatose ir konstatuojamosiose dalyse nėra nieko, kas pateisintų aiškinimą, pagal kurį būtų privaloma numatyti (minimalų) fiksuotą atlyginimą. Todėl į šį klausimą reikėtų atsakyti neigiamai.

- 16 Dėl antrojo prejudicinio klausimo *Curtea de Apel* laikosi lankstesnės pozicijos. Jis primena, kad Atlyginimo metodikoje numatytas ne tik procentinis atlyginimas, bet ir minimalios fiksuotos sumos tais atvejais, kai naudotojas nėra ekonomiškai efektyvus arba dėl kitų aplinkybių vykdo transliavimo veiklą negaudamas ekonominės naudos. *Curtea de Apel* mano, kad pagal minėtą metodiką nustatyta sistema turi būti vertinama kaip visuma ir, kadangi buvo numatyta, jog nacionalinės teisės aktų leidėjas nebeleido susitarti dėl minimalaus atlyginimo, gali būti, kad nuostatos, susijusios su procentiniu atlyginimu ir (arba) apskaičiavimo pagrindu, būtų kitokios būtent siekiant užtikrinti tinkamą atlyginimą gretutinių teisių turėtojams.
- 17 Įstatymo Nr. 74/2018 II straipsniu nacionalinės teisės aktų leidėjas nedelsiant panaikino vieną iš atlyginimo sistemos sudedamųjų dalių, nepakeitęs atlyginimo apskaičiavimo kriterijų ir nenustatęs maksimalaus termino deryboms dėl naujų susitarimų (metodikų) teisingam atlyginimui apskaičiuoti; taip iki Įstatymo Nr. 74/2018 galiojusi sistema buvo pakeista radijo transliuotojų naudai, nesant jokios nuoseklios sistemos, užtikrinančios, kad fonogramų gamintojams mokėtini atlyginimai taip pat būtų pagrįsti, bet nebūtų juokingai maži ar mažesni. Be to, dabartinėmis aplinkybėmis tikėtina, kad naudotojai nebus labai entuziastingai nusiteikę derėtis dėl naujos metodikos, nes šiuo metu galiojanti metodika yra palanki.
- 18 Dėl UPFR pateiktų atvejų, patvirtinančių, kad 2022 m. transliuotojų sumokėti atlyginimai labai skyrėsi (kai kurie transliuotojai kas ketvirtį mokėjo 500 RON ar net mažiau, o kiti – didelius atlyginimus, siekiančius dešimtis ar šimtus tūkstančių RON), *Curtea de Apel* pažymi, kad pagal dabartinę tvarką gali būti, jog kai kurie transliuotojai moka juokingai mažus atlyginimus, kurie tikriausiai atitinka naudojimo (iš kurio gali būti negaunama jokio pelno arba jis gali būti labai mažas) ekonominę vertę, tačiau abejotina, ar taip pat atitinka ir valdomų teisių ekonominę vertę.
- 19 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, metodika sukelia panašias pasekmes kaip ir norminis aktas, kuris gali būti taikomas *erga omnes* visiems teisių turėtojams ir naudotojams atitinkamame sektoriuje, o teisės aktų leidėjui reikia pripažinti teisę įsikišti – dėl bendrų politinių sumetimų – priimant nuostatas, neatidėliotinai taikytinas net ir galiojančių metodikų atveju. Todėl negalima laikyti, kad pagal Sąjungos teisės nuostatas iš esmės draudžiama tokia įstatymo nuostata, kaip įtvirtinta Įstatymo Nr. 74/2018 II straipsnyje, pagal kurį minimalus (fiksuotas) atlyginimas pripažįstamas netaikytinu nedelsiant.

- 20 Dėl trečiojo ir ketvirtojo prejudicinių klausimų *Curtea de Apel* pabrėžia, kad svarbu nustatyti tokį atlyginimą teisių turėtojams, kuris nebūtų juokingai mažas, nes tokia situacija praktiškai prilygtų ekspropriacijai privataus intereso srityje, o tai būtų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnio pažeidimas. *Curtea de Apel* mano: kadangi nacionaliniai teismai vidaus teisės aktus, priimtus siekiant perkelti Sąjungos direktyvas, turi aiškinti taip, kad būtų užtikrintas jų veiksmingumas, šiems teismams turi būti pripažinta teisė nustatyti, ar, pirma, teisių turėtojams ir, antra, naudotojams mokami atlyginimai yra teisingi ir pagrįsti, ar, priešingai, jie yra akivaizdžiai juokingai maži arba, nelygu atvejis, akivaizdžiai per dideli.
- 21 Atsižvelgdamas į tai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo nurodyti, kokius kriterijus galima taikyti atliekant tokį vertinimą, teigdamas, kad šie kriterijai yra ne nacionalinės teisės, o visų pirma Sąjungos teisės klausimas, nes direktyvos turi būti aiškinamos ir taikomos vienodai. Be to, jeigu būtų nustatyta, kad pagal nacionalinės teisės aktus mokėtinas atlyginimas yra juokingai mažas, tektų kelti klausimą, ar nacionalinis teismas turi teisę ar net pareigą taikyti alternatyvius kriterijus vietoj deklaruotų pajamų kriterijaus.
- 22 Galiausiai *Curtea de Apel* pažymi, kad pagal Teisingumo Teismo sprendimą byloje *Francovich ir Bonifaci / Italija* netinkamai perkelta direktyva negali būti taikoma *contra legem* santykiuose tarp privačių asmenų, tačiau tai nereiškia, kad ieškinys yra nepriimtinas (kaip teigia ARLR) bent dėl dviejų priežasčių. Pirma, visos nacionalinės teisės normos, o ne tik tas, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama direktyva, nacionalinis teismas privalo aiškinti taip, kad būtų užtikrinta, jog Sąjungos teisės reikalavimų visapusiškai laikomasi ir asmenų tarpusavio santykiuose (veiksmingumas) (šiuo klausimu žr. Sprendimą *Pfeiffer ir kt.*) Tačiau, kaip taip pat matyti iš trečiojo ir ketvirtojo prejudicinių klausimų, nacionalinis teismas turi specialių priemonių užtikrinti, kad rezultatas atitiktų imperatyvias Sąjungos teisės normas. Antra, jei nebūtų įmanoma nacionalinės teisės aiškinti taip, kad imperatyvios Sąjungos teisės normos būtų taikomos, o ne pažeistos, nukentėjęs asmuo galėtų pareikšti ieškinį valstybei dėl žalos atlyginimo (šiuo klausimu žr. Sprendimą *Francovich ir Bonifaci / Italija*). Šie principai palyginti neseniai buvo dar kartą patvirtinti Sprendime *Thelen Technopark Berlin*.